

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

Orientering om F-35-reservedelslageret i Skrydstrup (berigtiget)

1. På baggrund af konflikten mellem Israel og Hamas har der den seneste tid været fokus på eksport af komponenter til F-35-kampflyprogrammet.

På den baggrund vil jeg hermed orientere udvalget om, hvordan F-35-reservedele går ind og ud af Danmark i forbindelse med driften af F-35-reservedelslageret på Flyvestation Skrydstrup.

2. Danmark deltager som partnerland i F-35-programmet sammen med Australien, Canada, Italien, Nederlandene, Norge, Storbritannien og USA. Desuden indgår Belgien, Finland, Israel, Japan, Polen, Schweiz, Sydkorea, Tjekkiet og Tyskland som brugerlande i F-35-programmet, da disse lande enten har anskaffet F-35-fly eller har truffet politisk beslutning om anskaffelse.

I Danmark er der – ligesom i alle andre lande, der anvender F-35 – et lokalt lager med reservedele til F-35-flyene. Alle reservedele i F-35-programmets reservedelspulje ejes af den amerikanske regering. Reservedelene skifter først ejerskab, når de monteres i et fly. Her bliver de det pågældende lands ejendom. Tages en reservedel ud af et fly, skifter ejerskabet for den reservedel tilbage til den amerikanske regering.

Til at styre fordelingen af reservedelene mellem F-35-landene er der nedsat en driftsorganisation, Lightning Sustainment Center. Dette center er ledet af og under kontrol af den amerikanske regering. Centeret har ansvaret for at fordele reservedelene fra den fælles reservedelspulje til de F-35-lande med det højst prioriterede behov samt at sikre, at reservedelene transporteres frem til og fordeles mest hensigtsmæssigt på F-35-lagrene i de enkelte F-35-lande.

Flyvestation Skrydstrup fungerer som base for de danske F-35-fly. Alle reservedele på Flyvestation Skrydstrup – som er placeret dér i forventning om at skulle servicere de danske F-35-fly – er således også ejet af den amerikanske regering.

Dato: 17. juni 2024 (berigtiget
23. december 2024)

Enhed: JUC
Sagsnr.: 2024/011878
Dok.nr.: 960350
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

Hvis den amerikanske regering beslutter, at en reservedel skal sendes fra reservedelslageret i Skrydstrup til f.eks. en vedligeholdelsesfacilitet eller en anden F-35-brugers reservedelslager, så modtager lageret i Skrydstrup en såkaldt "plukkeordre" i det amerikansk drevne it-system, som styrer F-35-reservedelsprogrammet. Plukkeordren vil vedrøre en specifik reservedel med besked om, at denne skal pakkes og placeres til afhentning af en transportør, som bestilles af den amerikanske regering.

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) har oplyst mig om, at USA i enkelte tilfælde i 2024 har sendt plukkeordrer om at pakke reservedele med modtageradresse i Israel.

3. Det har hidtil været Forsvarsministeriets vurdering, at håndteringen af reservedele i F-35-programmet er sket i overensstemmelse med eksportkontrolreglerne.

Den 12. februar 2024 fandt en dom fra landsretten i Haag, at Nederlandene forbryder sig mod forpligtelser i FN's våbenhandelstraktat samt Rådets fælles holdning (FUSP) 2008/844 af 8. december 2008 om ikke at sende våben til et land, hvor der er risiko for, at de kan blive anvendt til grove menneskeretskrænkelser mv. Sagen var anlagt af tre NGO'er (Oxfam Novib, Peace Movement Pax Netherlands og The Rights Forum) mod den nederlandske stat med henblik på at pålægge regeringen at standse leveringer af F-35-dele fra det regionale lager i Nederlandene til Israel. Den nederlandske regering har anket dommen til højesteret, og efter Udenrigsministeriets oplysninger ventes der dom i sagen i begyndelsen af september.

Seneste udvikling er, at de nederlandske myndigheder har modtaget en ny stævning fra samme organisationer med påstand om, at myndighederne ikke implementerer landsrettens dom korrekt samt krav om, at Nederlandene også skal indstille al eksport til F-35-programmet, der indirekte kan tilgå Israel. Udenrigsministeriet forventer, at denne sag behandles af retten i slutningen af juni.

Samtidig er der i Danmark anlagt retssager mod danske myndigheder med samme formål som de nederlandske søgsmål.

I forhold til situationen i Nederlandene er det væsentligt at bemærke, at Danmark selvsagt ikke er bundet af en dom, der er truffet af en national nederlandsk domstol. Endvidere huser Danmark ikke et regionalt varelager, som dommen fra Nederlandene handler om. Men, som ovenfor beskrevet, huser Danmark et lokalt reservedelslager – på lige fod med alle andre F-35-lande – hvorfra der også finder overførsler af F-35-reservedele sted til andre lande, eksempelvis Israel.

Forsvarsministeriet har på den baggrund fundet anledning til, under inddragelse af Justitsministeriet og Udenrigsministeriet, at kigge på, om den seneste tids udvikling giver anledning til en ændret vurdering af de juridiske rammer for den måde, som reservedelslageret fungerer på.

Danmark er ligeledes i dialog med vores øvrige F-35-partnere, som har tilsvarende lokale reservedelslagre til at servicere deres F-35-fly.

Jeg vil orientere udvalget, når den danske vurdering foreligger.

4. Afslutningsvist vil jeg gerne fremhæve at F-35-programmet er en helt særlig konstruktion. Danmark er partnerland og har en klar sikkerhedspolitisk interesse i F-35-programmet som helhed. Vores deltagelse i programmet er afgørende for vores sikkerhed og forholdet til vores vigtigste allierede.

Det er ikke en option for Danmark at forlade F-35-programmet.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen